

Svenska
Aktuarieföreningen

2020-05-07

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen
103 33 Stockholm

Remissvar Fi2020/01016/FPM - Promemoria Avgifter vid återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar

Svenska Aktuarieföreningen (i det följande Aktuarieföreningen) ger följande synpunkter på förslag till nya regler om avgifter för återköp och flytt av fond- och depåförsäkring

Detta remissvar har beretts av en remissgrupp som bestått av medlemmar i Aktuarieföreningens livförsäkrings- och tjänstepensionsnämnd. Aktuarierna har representerat ömsesidiga bolag och vinstutdelande bolag. Vidare har aktuarierna representerat såväl traditionell- som fondförsäkringsverksamhet.

Aktuarieföreningen ger följande rekommendationer

Aktuarieföreningen avstyrker promemorians förslag. I november 2019 kom en proposition med lagändringar som trädde ikraft den 1:a januari 2020. I samband med detta gavs Finansinspektionen bemyndigande att närmare föreskriva vilka administrativa kostnader som bolagen får ta hänsyn till vid en flytt eller ett återköp av försäkring. Aktuarieföreningen är positiva till en väl fungerande flyttmarknad med skäliga och transparenta avgifter och menar att gällande reglering är tillräcklig och väl avväger försäkringstagarnas intressen, såväl de som väljer att flytta eller återköpa som de som stannar kvar i bolaget, samt bolagens möjligheter att efterfölja principerna kring kontribution, stabilitet och god försäkringsstandard

Aktuarieföreningen lämnar följande kommentarer till förslaget

Aktuarieföreningen är positiva till en väl fungerande flyttmarknad och ser flera samhällsekonomiska fördelar, exempelvis möjlighet till bättre pensioner, med att ge möjlighet att flytta försäkringar till rimliga och skäliga avgifter. Frågan kring reglering av flyttavgifter ställer dock två viktiga perspektiv mot varandra. Det ena är ett marknadsmässigt perspektiv där man vill att det ska vara billigt för missnöjda kunder att flytta eller återköpa sin försäkring och det andra är försäkringsbolagens möjligheter att

Svenska Aktuarieföreningen
c/o Föreningshuset
Virkesvägen 26
120 30 Stockholm

Tel : 08-556 06 142 (8:30 – 12:00)
E-post: kansli@aktuarieforeningen.se
Web : www.aktuarieforeningen.se

efterleva grundläggande aktuariella principer kring kontribution¹, skälighet och stabilitet², och kravet i FRL på god försäkringsstandard³. I SOU 2012:64 sid. 509 ff skriver utredaren att i en flyttsituation innebär principerna om kontribution och skälighet att försäkringsföretaget ska säkerställa att en flytt varken missgynnar den flyttande försäkringstagaren eller det kvarvarande försäkringskollektivet. Vidare skriver utredningen att detta resonemang ligger inom ramen för god försäkringsstandard. Aktuarieföreningen menar att hänsyn till kontributions-, skälighets-, stabilitetsprincipen och god försäkringsstandard är överordnat i resonemanget kring flytt- och återköpsavgifter då det är centralt för hur försäkring fungerar. Detta innebär konkret att varje försäkring ska bära de kostnader som de ger upphov till. Det är en grundläggande princip då man inte ska kunna vältra över kostnader mellan olika försäkringsbestånd eller olika grupper av försäkrade.

I promemorian föreslås två ändringar, dels begränsas nivån på de administrationskostnader som bolag får ta ut ersättning för, dels får bolagen inte längre ta ut en avgift för de kvarvarande anskaffningskostnaderna när en försäkring flyttar eller återköps. Syftet hos lagstiftaren har fram till nu varit att en flytt eller ett återköp varken ska missgynna den flyttande eller återköpta försäkringen eller det kvarvarande försäkringskollektivet, vilket även är förenligt med resonemanget ovan från SOU 2012:64. Detta är en sund synpunkt som Aktuarieföreningen delar och som säkerställs genom nuvarande gällande lagstiftning som beslutades så sent som november 2019. I samband med detta gavs Finansinspektionen bemyndigande att närmare föreskriva vilka administrativa kostnader som bolagen får ta hänsyn till vid en flytt eller ett återköp av försäkring. Aktuarieföreningen menar att gällande reglering är tillräcklig och väl avväger såväl det marknadsmässiga perspektivet som bolagens möjligheter att efterfölja principerna kring kontribution, stabilitet och god försäkringsstandard. I promemorian går dock lagstiftaren mycket längre i en riktning som gör att bolagen inte längre kan leva upp till kontributionsprincipen, stabilitet och kravet på god försäkringsstandard. Aktuarieföreningen menar att man inte kan överge dessa grundläggande principer för att blidka de försäkringstagare som väljer att flytta eller återköpa sina försäkringar.

Aktuarieföreningen är starkt kritisk till resonemanget som förs i promemorian kring att det endast är administrationskostnaden som bolagen ska få ta ut avgift för vid en flytt eller ett återköp av försäkring. De förutbetalda anskaffningskostnaderna avser ofta kostnader bolaget haft för försäljning innehållande olika former av rådgivning. Detta utgörs av rådgivning kring exempelvis produktval, översyn av finansiell situation, diskussion av risken kopplat till långt liv (att pengarna kan ta slut på årens höst) samt behov av efterlevandeskydd. Detta är en tjänst som levererats till kunden och utgjort en kostnad för bolaget antingen via egna rådgivare eller provisioner som betalas till externa försäkringsförmedlare. Ofta vill man inte belasta kunden med denna kostnad direkt utan sprider ut den över tid. Återköps- och flyttavgifter avser (förutom att täcka den administrativa kostnaden för själva flytten/återköpet) att ta tillbaka kostnaden som uppkommit för bolaget avseende denna tjänst som levererats till kunden men ännu ej är betalad. I promemorian beskrivs att det inte är rimligt att försäkringsföretagen får övervältra kostnaden för förutbetalda anskaffningskostnader på den försäkringstagare som väljer att flytta eller återköpa sin försäkring. Vidare skrivs i promemorian för fond- och depåförsäkring: *"Återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar riskerar därför inte att få lika stora konsekvenser för det kvarvarande*

¹ Ett livförsäkringsaktiebolag ska gottskriva återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade med en fördelning som utgår från försäkringens bidrag till överskottet, om inte annat följer av bestämmelser i försäkringsavtalet eller i bolagsordningen. (FRL, 11 kap, 18§)

Ett ömsesidigt livförsäkringsbolag ska gottskriva återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar med en fördelning som utgår från försäkringens bidrag till överskottet, om inte annat följer av bestämmelser i försäkringsavtalet eller bolagsordningen. (FRL, 12 kap, 69§)

² Försäkringsrörelse ska drivas med en för rörelsens omfattning och art tillfredsställande soliditet, likviditet och kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker, så att åtagandena mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar kan fullgöras (FRL, 4 kap, 1§).

³ Ett försäkringsföretags rörelse ska drivas enligt god försäkringsstandard. (FRL, 4 kap, 3§)

försäkringstagarkollektivet som vid återköp och flytt av traditionell försäkring. Det är därmed inte heller lika motiverat att de kostnader som uppstår i samband med återköpet eller flytten ska belasta den flyttande försäkringstagaren". Här menar Aktuarieföreningen att promemorians resonemang är helt felaktigt. Den försäkringstagare som väljer att flytta eller återköpa har gett upphov till de förutbetalda anskaffningskostnaderna, och därmed ska dessa inte belasta övriga försäkringstagare. Ett försäkringsbolag måste täcka de driftskostnader (där anskaffningskostnader ingår) som bolaget har, genom att ta ut avgifter. Detta följer även av stabilitetsprincipen. Att bolaget tar ut tillräckliga avgifter för att täcka sina driftskostnader följs exempelvis upp av Finansinspektionen i den årliga nationella tillsynsrapporteringen. Aktuarieföreningen menar att försäkring, även fond- och depåförsäkring, handlar om riskdelning mellan kunder oavsett om det rör sig om vinstutdelande eller ömsesidigt verkande försäkringsföretag. Riskdelning för fond- och depåförsäkring avser vanligen dödsfalls- och livsfallrisk, men även en delning av kostnadsrisk. Om ett bolag inte får ta ut avgifter för att täcka de kostnader som en flyttande försäkring gett upphov till, oavsett om dessa är administrativa eller anskaffningskostnader, behöver dessa kostnader täckas på annat sätt för att bolaget ska kunna hantera sin kostnadsrisk.

Aktuarieföreningen vill även påpeka vikten av att regelverk för försäkring är långsiktigt robusta. Promemorian föreslås att gälla retroaktivt och således långtgående påverka redan ingångna avtal och materiellt förändra förutsättningarna för dessa. Detta får fler konsekvenser än vad promemorian berör i sin konsekvensanalys. Fond- och depåförsäkringar är långsiktiga kontrakt och bolagen måste göra långsiktiga antaganden avseende avgiftsnivåer för dessa försäkringar, till exempel vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar och solvenskapitalkrav. Vid beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna måste bolagen värdera de framtida kundoptionerna som kontrakten innehåller. En av de mest centrala kundoptionerna är flytt och återköp av försäkringar. Värdet på denna kundoption är kapitalbasen bolaget förlorar när försäkringen flyttar eller återköper reducerat med de avgifter bolaget får belasta den avflyttande försäkringen med⁴. Vidare innehåller solvenskapitalkravet ett specifikt kapitalkrav för risken för ökade annullationer och även för risken för en massannullation. En reglering av avgiftsuttaget som gäller retroaktivt kommer påverka både storleken på de försäkringstekniska avsättningarna och solvenskapitalkravet och därmed får förslaget en påverkan på bolagens solvenskvot. Att promemorian inte överhuvudtaget berör detta tycker Aktuarieföreningen är bristfälligt.

Om Svenska Aktuarieföreningen

Svenska Aktuarieföreningen utgör en sammanslutning av personer, som utövar aktuariell verksamhet i Sverige eller eljest har intresse för sådan verksamhet eller därmed besläktad vetenskaplig forskning. Föreningens ändamål är bland annat att främja aktuarievetenskapen, att främja god utbildning och vidareutbildning av aktuarier samt att avge yttranden om ämnen inom föreningens intresseområden

För Svenska Aktuarieföreningen

Marcus Granstedt

Ordförande
Svenska Aktuarieföreningen

⁴ Kapitalbasen som går förlorad uppgår till nuvärdet av de framtida vinsterna som finns i kontraktet plus de kostnader som uppkommer för försäkringsföretaget i samband med flytten eller återköpet.

Svenska Aktuarieföreningen
c/o Föreningshuset
Virkesvägen 26
120 30 Stockholm

Tel : 08-556 06 142 (8:30 – 12:00)
E-post: kansli@aktuarieforeningen.se
Web : www.aktuarieforeningen.se